

การศึกษาปัจจัยการบริหารที่มีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 *

A Study of Administrative Factors Related to Implementation of Health Promoting
Schools under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 1.

มนัญญา อุปธิ (Manunya Upathi) **

วีรภัทร ภัทรกุล (Weeraphat Phattharakul) ***

สมพร แผลงภู (Somporn Malangphoo) ****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 2) ศึกษาผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหาร กับผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย คือผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 95 คน ซึ่งได้มาจากวิธีสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้ปัจจัยการบริหารของสถานศึกษา โดยมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97 และแบบสอบถามเกี่ยวกับผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ของกรมอนามัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมมีการใช้ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัย พบว่า มีปัจจัยการบริหารทุกปัจจัย อยู่ในระดับมาก 2) ผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมผลการดำเนินงาน

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ปีการศึกษา 2558

** นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา Student Master of Education Degree in Educational Administration, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

*** อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา Advisor of Master of Education Degree in Educational Administration, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

**** อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา Co - advisor of Master of Education Degree in Educational Administration, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาผ่านเกณฑ์ประเมินขั้นดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า ผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาผ่านเกณฑ์ประเมินขั้นดีมากทุกองค์ประกอบ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ผลการวิจัย โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ($r = .512$) และปัจจัยการบริหารสามารถพยากรณ์ผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาได้ร้อยละ 26.20 โดยมีความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้อยตามกัน

Abstract

The objectives of this research were 1) to study administrative factors of school under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 1, 2) examine the implementation of health promoting schools under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 1, and 3) investigate the relationship of administrative factors and implementation of health promoting schools under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 1. The samples were 95 school administrators in 2014 academic year by stratified random sampling.

The tool was a questionnaire with the reliability of .97 concerning implementation of health promoting schools of Health Department.

The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient.

The findings revealed that:

1. As a whole, all of the administrative factors of schools under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 1 were used at a high level.
2. As a whole, the implementation of health promoting schools under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 1 was evaluated at the highest level. When each component was considered, it was found that all of the components were at the highest level.
3. As a whole, the relationship of administrative factors and implementation of health promoting schools under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 1 related at the significant level of .01 ($r = .512$), and the results of implementation could be predicted for 26.20 percent that had positive relationship or conformed to the administrative factors.

บทนำ

การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในประเทศไทยเริ่มต้นโดย กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งได้นำแนวคิดการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพของกฎบัตรอตตาวาและแนวคิดโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของ องค์การอนามัยโลก มาปรับใช้ในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในปีงบประมาณ 2541 ได้มีการแต่งตั้ง คณะกรรมการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพแห่งชาติขึ้น พร้อมทั้งได้ประชุมระดมความคิดเห็นในการดำเนินงานระหว่าง หน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งมีมติร่วมกันที่จะพัฒนาโรงเรียนทุกแห่งให้เป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ นโยบายโรงเรียน ส่งเสริมสุขภาพจึงถูกกำหนดให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องในแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติฉบับที่ 9 โดยเน้นสุขภาพ ที่สมบูรณ์และมีคุณภาพทั้งทางกาย ทางใจ ทางสังคม และทางจิตวิญญาณ พัฒนาระบบสุขภาพทั้งระบบ ดังนั้น ทิศทางการพัฒนาสุขภาพหรือสุขภาพะ ในช่วงแผนพัฒนาสุขภาพภาวะในช่วงแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) จึงได้ปรับเปลี่ยนกระบวนการพัฒนาใหม่โดยคำนึงถึงการพัฒนาอย่างบูรณาการเป็น องค์กรรวม และมีความสมดุลพอดี ที่มุ่งเน้นให้คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา และสุขภาพดีเป็นผลมาจากสังคมดี เพื่อ มุ่งสร้างระบบสุขภาพพอเพียง เพื่อสร้างให้สุขภาพดี บริการดี สังคมดี ชีวิตมีความสุขอย่างพอเพียง ซึ่ง สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ที่มุ่งพัฒนาภายใต้หลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สร้างเอกภาพและธรรมาภิบาลในการอภิบาลระบบสุขภาพ ให้ความสำคัญกับการสร้าง กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม มุ่งเน้นการสร้างหลักประกันและการจัดบริการที่ครอบคลุม เป็นธรรม เห็นคุณค่าของการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ให้และผู้รับบริการ และแนวทางในการขับเคลื่อน ได้เน้นให้ผู้บริหารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ความสำคัญและใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาของแผนพัฒนาสุขภาพ แห่งชาติ ฉบับที่ 11 เป็นกรอบแนวทางดำเนินงานพัฒนาสุขภาพของหน่วยงาน มีกลไกที่ช่วยให้เกิดการนำ แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ไปใช้ในการวางแผนองค์กรภาคีเครือข่ายต่าง ๆ โดยการใช้เวทีต่าง ๆ ที่มีผู้บริหารองค์กรเข้าร่วม รวมถึงการทำให้ทิศทางและสาระหลักของแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 11 เข้าถึงผู้บริหารมากที่สุด (กรมอนามัย, 2556: 1-3)

สาธารณสุขจังหวัดนครปฐมได้ดำเนินการจัดทำโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2541 ถึงปัจจุบัน โดยให้โรงเรียนทุกโรงเรียนเข้าร่วมดำเนินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ และได้ดำเนินการ ถ่ายทอดแนวคิดแก่ผู้บริหาร ครูอนามัยโรงเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายพัฒนาโรงเรียนเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ในการที่จะดำเนินการให้เกิดผลสำเร็จนั้นย่อมขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการของผู้บริหาร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ของโครงการและการประเมินงานตามโครงการ ผู้บริหารจึงมีความสำคัญและเป็นปัจจัยหลักในการนำพา สถานศึกษาสู่ความสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีการบริหารจัดการนำ ความรู้ความชำนาญมาดำเนินงานให้เกิดประสิทธิผล รู้จักใช้เทคนิคการบริหารที่เหมาะสมกับสถานการณ์ และสอดคล้องกับปัญหาของการพัฒนา ตลอดจนสร้างความศรัทธา ความเชื่อมั่น ความเชื่อถือและความไว้วางใจ ซึ่งจะเห็นได้ว่า การบริหารมีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ เพราะเป็นงานที่สำคัญ ในสถานศึกษา อีกทั้งกระทรวงสาธารณสุขได้มีการปฏิรูประบบสุขภาพครั้งใหญ่ ที่เน้นความสำคัญกับ การสร้าง สุขภาพ มากกว่าจะรอซ่อมสุขภาพ โดยมาตรการที่สำคัญประการหนึ่งคือ การสร้างเสริมพฤติกรรมสุขภาพที่ดี

ต้องให้เกิดขึ้นตั้งแต่ยังเป็นเด็ก สถานศึกษาจึงเป็นแกนนำหรือศูนย์กลางการสร้างสุขภาพ เพื่อให้เด็กวัยเรียนมีสุขภาพร่างกาย จิตใจ และสังคมที่ดี (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครปฐม, 2556: 55-56)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย 3 อำเภอ คือ อำเภอเมืองนครปฐม อำเภอกำแพงแสน และอำเภอดอนตูม ในปีการศึกษา 2555-2556 ได้ดำเนินงานโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โดยให้สถานศึกษาในสังกัด จำนวน 125 แห่ง ได้เข้าร่วมโครงการและดำเนินงานตามองค์ประกอบในการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ 10 องค์ประกอบ ซึ่งต้องเข้ารับการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพทุก ๆ 3 ปี (กรมอนามัย, 2556: 18)

จากการรายงานผลสรุปการประเมินรับรองมาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2555-2556 สาธารณสุขจังหวัดนครปฐม ได้ทำการรับรองมาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ทั้งหมด 124 โรงเรียน ซึ่งมีผลการประเมินรับรองโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในระดับทองแดง 13 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 10.48 ระดับเงิน 48 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 38.71 ระดับทอง 63 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 50.81 และยังไม่มีสถานศึกษาใดได้รับการรับรองโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในระดับเพชร (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครปฐม, 2556: 57-60)

งานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพจะมีประสิทธิภาพดีเพียงใดนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทในการดำเนินงานมากที่สุด เพราะผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นผู้ประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้ปกครอง ตลอดจนคณะครูทุกคนในโรงเรียน นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษายังมีหน้าที่ให้การสนับสนุนงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ เพื่อให้นักเรียนมีสุขภาพดีทุกคน เพื่อช่วยให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ แต่จากผลการประเมินรับรองมาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ยังไม่มีสถานศึกษาใดได้รับการรับรองโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในระดับเพชร (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครปฐม, 2555: 60)

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยการบริหาร ปัจจัยบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยการบริหารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ กับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม อยู่ในระดับมาก ส่วนปัจจัยด้านบุคคล กับปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับปานกลาง 2) ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นคือ ปัจจัยด้านนโยบายและการปฏิบัติ และปัจจัยด้านบุคคล (นิรันดร์ เรือนอินทร์, 2550: 158-159) ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับปัจจัยการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 5 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยการบริหาร พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกปัจจัย 2) ปัจจัยย่อยในปัจจัยการบริหาร ที่เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 5 พบว่า ตัวแปรการติดต่อสื่อสาร เทคโนโลยี การจัดการและการใช้ทรัพยากร และสภาพแวดล้อมภายนอก ส่งผลต่อการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสามารถในการทำนายร้อยละ 67.40 (ธนิศ เตือนแจ้รัมย์, 2551: 148-149) ปัจจัยการบริหารที่มีผลต่อการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของครูอนามัยโรงเรียน ในจังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยการบริหารภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกำลังคน อยู่ในระดับปานกลาง ด้านงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านวัสดุอุปกรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านเทคโนโลยี อยู่ในระดับปานกลาง และด้านเวลา อยู่ในระดับมาก 2) ภาพรวมการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ อยู่ในระดับมาก 3) ภาพรวมปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์ปานกลางทางบวกกับการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 (ฉัตรทิวัฒน์ ฝ่ายหมื่นไวย, 2556: 103-106)

จากความสำคัญของการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจและเล็งเห็นถึงความสำคัญที่จะศึกษาปัจจัยการบริหารที่มีความสัมพันธ์ต่อผลดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 เพื่อต้องการทราบว่าปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพหรือไม่ และเพื่อจะได้นำไปเป็นข้อมูลและแนวทางในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพให้เป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1
2. เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำนวน 124 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครปฐมเขต 1, 2556: 6)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ ยามาเน่ (Yamane, 1970: 125) กำหนดความคลาดเคลื่อนที่ .05 ได้จำนวน 95 คน ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่าง แบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ทำการสุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณตัวอย่างจากจำนวนโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครปฐมเขต 1 ซึ่งจำแนกตามขนาด (สำนักงานเขตพื้นที่การ ประถมศึกษา นครปฐมเขต 1, 2556: 10)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และปัจจัยด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ โดยการสังเคราะห์ปัจจัยการบริหารตามแนวคิดของนักวิชาการ ดังนี้ ลิเคิร์ท (1969: 12) สเตียร์ (1977: 39-50) ชวนชม ชินะตั้งกุล (2548: 102-108) พชรินทร์ โต้ะบุรินทร์ (2548) (อ้างถึงใน จินตนา สระทองขาว, 2554, หน้า 27) สุณีย์ ทองห่อ (2548: 60) สุขชาย จินะเสนา (2548: 9) มานะ พจนะแก้ว (2549: 85) และสัลมาน สะบุติง (2551: 74)

2.2 ตัวแปรตาม คือ ผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ คือ นโยบายของโรงเรียน การบริหารจัดการในโรงเรียน โครงการร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชน การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ บริการอนามัยโรงเรียน สุขศึกษาในโรงเรียน โภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย การออกกำลังกายกีฬาและนันทนาการ การให้คำปรึกษาและการสนับสนุนทางสังคม และการส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การบริหาร

ตอนที่ 2 ระดับการปฏิบัติปัจจัยการบริหารของสถานศึกษา มี 4 ปัจจัย ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านบุคคล 2) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม 3) ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก 4) ปัจจัยด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ รูปแบบคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ท (Likert) ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โดยใช้แบบประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย (กรมอนามัย, 2556: 26-57) รูปแบบของคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ตามการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ 10 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) นโยบายของโรงเรียน 2) การบริหารจัดการในโรงเรียน 3) โครงการร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชน 4) การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ 5) บริการอนามัยโรงเรียน 6) สุขศึกษาในโรงเรียน 7) โภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย 8) การออกกำลังกายกีฬาและนันทนาการ 9) การให้คำปรึกษาและการสนับสนุนทางสังคม และ 10) การส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพตามคู่มือ การประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ พ.ศ. 2556 (สำนักงานส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย, 2556: 25-27)

4. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง โดยคำนึงถึงทฤษฎี กรอบแนวคิดในการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ เป็นส่วนประกอบในการสร้างแบบสอบถาม เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของข้อคำถาม ความเหมาะสมของปริมาณคำถาม ความชัดเจนของภาษารูปแบบของแบบสอบถาม แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2. นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิ คือ จบการศึกษาระดับปริญญาเอกทางการศึกษา เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้าง และหลักวิชา หาค่าความสอดคล้อง (Index of Item Objective Concurrence) และทำการปรับปรุงตามผู้ทรงคุณวุฒิเสนอ ได้แบบสอบถามและนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าอัลฟาสัมประสิทธิ์ของครอนบาค (Cronbach) คำนวณค่าอัลฟาสัมประสิทธิ์ของครอนบาค (Cronbach) รายปัจจัย โดยปัจจัยด้านบุคคลได้เท่ากับ 0.95 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมได้เท่ากับ 0.89 ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกได้เท่ากับ 0.92 และปัจจัยด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติได้เท่ากับ 0.96 เมื่อคำนวณค่าอัลฟาสัมประสิทธิ์ของครอนบาค (Cronbach) ทั้งฉบับ ได้เท่ากับ 0.97

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสอบถาม ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง โดยขอความร่วมมือจากศูนย์ประสานงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ด้วยตนเองและขอรับแบบสอบถามคืน ระหว่างวันที่ 1-26 ธันวาคม 2557 ได้แบบสอบถามกลับคืนมา 83 ชุด คิดเป็นร้อยละ 87.40

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น และการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามการวิจัย ซึ่งวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและวิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย (Descriptive statistics) ได้แก่ จำนวน ร้อยละ เพื่ออธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยใช้สถิติดังนี้

2.1 วิเคราะห์ระดับการปฏิบัติปัจจัยการบริหารของสถานศึกษา โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

การแปลความหมายของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ของการแปลผลจากคะแนนเฉลี่ย ของระดับการปฏิบัติปัจจัยการบริหารของสถานศึกษาในการบริหารงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพที่คำนวณได้ ซึ่งมี รายละเอียด (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2552: 77) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2 วิเคราะห์ผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ มีเกณฑ์ตัดสินแบ่งเป็น 4 ระดับ (สำนักงานส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย, 2556: 24) ดังนี้

ร้อยละ 75 ขึ้นไป	ของคะแนนสูงสุด ถือว่าผ่านเกณฑ์ประเมินขั้นดีมาก
ร้อยละ 65 - 74	ของคะแนนสูงสุด ถือว่าผ่านเกณฑ์ประเมินขั้นดี
ร้อยละ 55 - 64	ของคะแนนสูงสุด ถือว่าผ่านเกณฑ์ประเมินขั้นพื้นฐาน
น้อยกว่าร้อยละ 55	ของคะแนนสูงสุด ถือว่าไม่ผ่านเกณฑ์ประเมิน (ควรพัฒนาต่อไป)

2.3 การวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารที่มีความสัมพันธ์ต่อผลดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำแนกตาม องค์ประกอบ 10 องค์ประกอบ ดังนี้คือ 1) นโยบายของโรงเรียน 2) การบริหารจัดการในโรงเรียน 3) โครงการร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชน 4) การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ 5) บริการอนามัยโรงเรียน 6) สุขศึกษาในโรงเรียน 7) โภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย 8) การออกกำลังกายกีฬาและนันทนาการ 9) การให้คำปรึกษาและการสนับสนุนทางสังคม 10) การส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน โดยใช้สถิติวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การพิจารณาว่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับใด จะพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ซึ่งเกณฑ์การแปลผลจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ที่คำนวณได้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2548: 44) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.81 – 1.00	หมายถึง ระดับปัจจัยการบริหารกับผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.61 – 0.80	หมายถึง ระดับปัจจัยการบริหารกับผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพมีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.41 – 0.60	หมายถึง ระดับปัจจัยการบริหารกับผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.21 – 0.40	หมายถึง ระดับปัจจัยการบริหารกับผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพมีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.01 – 0.20 หมายถึง ระดับปัจจัยการบริหารกับผลการดำเนินงาน
โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ผู้วิจัยขอเสนอข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยซึ่งสามารถสรุปเป็นประเด็น
สำคัญได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามการวิจัยในครั้งนี้ เป็นผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต
การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 51 ปีขึ้นไป มีประสบการณ์ในการ
บริหาร 21 ปีขึ้นไป และมีคุณวุฒิปริญญาโท

2. ปัจจัยการบริหารของสถานศึกษา

ปัจจัยการบริหารของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตการศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดย
ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัย พบว่า มีปัจจัยการบริหารทุกปัจจัย อยู่ในระดับมาก โดย
ปัจจัยด้านบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ปัจจัยด้านนโยบายการบริหาร และการปฏิบัติ ปัจจัยด้าน
สภาพแวดล้อม และปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกตามลำดับ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามปัจจัยการบริหาร (n = 83)

ปัจจัยการบริหาร	\bar{x}	S.D.	แปลความหมาย
1. ปัจจัยด้านบุคคล (X_1)	3.97	.56	มาก
2. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม (X_2)	3.64	.40	มาก
3. ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (X_3)	3.53	.70	มาก
4. ปัจจัยด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ (X_4)	3.96	.53	มาก
ภาพรวม (X_{tot})	3.78	.47	มาก

3. ผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ

ผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตการศึกษา
ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมผ่านเกณฑ์ประเมินขั้นดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า
ผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาผ่านเกณฑ์ประเมินขั้นดีมากทุกองค์ประกอบ โดย
องค์ประกอบด้านการส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และองค์ประกอบด้านโครงการร่วม
ระหว่างโรงเรียนและชุมชน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

ตารางที่ 2 ระดับผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1

องค์ประกอบ	\bar{Y}	แปลความหมาย
1. นโยบายของโรงเรียน (Y_1)	83.49	ดีมาก
2. การบริหารจัดการในโรงเรียน (Y_2)	90.72	ดีมาก
3. โครงการร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชน (Y_3)	78.35	ดีมาก
4. การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ (Y_4)	86.07	ดีมาก
5. บริการอนามัยโรงเรียน (Y_5)	84.77	ดีมาก
6. สุขศึกษาในโรงเรียน (Y_6)	89.48	ดีมาก
7. โภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย (Y_7)	85.67	ดีมาก
8. การออกกำลังกายกีฬาและนันทนาการ (Y_8)	85.66	ดีมาก
9. การให้คำปรึกษาและการสนับสนุนทางสังคม (Y_9)	90.07	ดีมาก
10. การส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน (Y_{10})	93.57	ดีมาก
ภาพรวม (Y_{tot})	86.79	ดีมาก

4. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 1

4.1 ปัจจัยการบริหารที่มีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ปัจจัยด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติมีค่าสหสัมพันธ์ เท่ากับ .515 ปัจจัยด้านบุคคล มีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .459 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม มีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .445 และปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .356

4.2 ปัจจัยการบริหารในภาพรวม มีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .512 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปัจจัยการบริหารในภาพรวมสามารถพยากรณ์ผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาในภาพรวมได้ ร้อยละ 26.20

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 (n = 83)

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X _{tot}
Y ₁	.349 **	.358 **	.345 **	.408 **	.425 **
Y ₂	.213	.169	.281 **	.359 **	.307 **
Y ₃	.304 **	.317 **	.349 **	.428 **	.411 **
Y ₄	.328 **	.305 **	.248 *	.370 **	.361 **
Y ₅	.405 **	.402 **	.209	.301 **	.370 **
Y ₆	.259 *	.300 **	.153	.324 **	.292 **
Y ₇	.191	.256 *	.245 *	.336 **	.299 **
Y ₈	.363 **	.331 **	.263 *	.382 **	.386 **
Y ₉	.460 **	.446 **	.267 *	.427 **	.455 **
Y ₁₀	.360 **	.277 *	.168	.350 **	.330 **
Y _{tot}	.459 **	.445 **	.356 **	.515 **	.512 **

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ทำให้ทราบระดับปัจจัยการบริหาร ผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา และปัจจัยการบริหารที่มีความสัมพันธ์ต่อผลดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ซึ่งสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ปัจจัยการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาปัจจัย พบว่า ปัจจัยการบริหารที่มีระดับการใช้ปัจจัยการบริหารอยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ตามลำดับ

ปัจจัยด้านบุคคล ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีระดับการใช้ปัจจัยการบริหารมากที่สุด โดยผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการวางแผนงาน การปฏิบัติงาน การตรวจสอบและการประเมินผลเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ผู้บริหารกล้าตัดสินใจ มีความสามารถ มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ คิดสร้างสรรค์วิธีการทำงานใหม่ ๆ มีอย่างเหตุผลบนฐานข้อมูลที่ถูกต้อง ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ทันต่อเหตุการณ์ ปัญหาและอุปสรรค และมีแนวทางที่จะแก้ไขปัญหาได้ ผู้บริหารได้รับการพัฒนาด้านการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โดยการอบรม ประชุมเชิงปฏิบัติการ และการได้รับคำแนะนำจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานและพัฒนาผลการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ รวมทั้งการเพิ่มพูนความรู้ที่เกี่ยวกับการพัฒนาผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ

ผลการวิจัยของ ชวนชม ชินะตั้งกูร (2548: 78) พบว่าปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านองค์กร และปัจจัยด้านนโยบายและการปฏิบัติ โดยเฉพาะปัจจัยด้านบุคลากร ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบุคคลในองค์กรโดยตรงและมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานอันจะนำไปสู่ความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์กร และสอดคล้องกับแนวคิดของสตีลเลอร์ (อ้างถึงในชวนชม ชินะตั้งกูร, 2548: 137) เสนอว่า พฤติกรรมของบุคลากรที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพขององค์กร คือ การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ หมายถึง ความสามารถ ลักษณะเฉพาะตัว และความสนใจของบุคคล ตลอดจนความชัดเจนของบทบาทและการยอมรับ คือความมากน้อยของความเข้าใจและการยอมรับของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับงานที่ได้รับมอบหมาย

2.2 ผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมผ่านเกณฑ์ประเมินขั้นดีมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ผ่านเกณฑ์ประเมินขั้นดีมาก ทั้ง 10 องค์ประกอบเรียงจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ องค์ประกอบที่ 10 การส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน องค์ประกอบที่ 2 การบริหารจัดการในโรงเรียน องค์ประกอบที่ 9 การให้คำปรึกษาและการสนับสนุนทางสังคม องค์ประกอบที่ 7 โภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย องค์ประกอบที่ 6 สุขศึกษาในโรงเรียน องค์ประกอบที่ 4 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ องค์ประกอบที่ 8 การออกกำลังกายกีฬาและนันทนาการ องค์ประกอบที่ 5 บริการอนามัยโรงเรียน องค์ประกอบที่ 1 นโยบายของโรงเรียน และองค์ประกอบที่ 3 โครงการร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชน ตามลำดับ

การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ในองค์ประกอบที่ 10 การส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน ผ่านเกณฑ์ประเมินขั้นดีที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยสถานศึกษาปลอดจากอบายมุข สารเสพติด และมีการป้องกันอุบัติเหตุ เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษามีสุขภาพอนามัยที่ดี ตามแผนการดำเนินการที่ได้ร่วมกันวางเอาไว้ อีกทั้งยังมีการประเมินสุขภาพเป็นประจำทุกปี มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้แก่บุคลากรเป็นประจำ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนซึ่งประกอบด้วยครู นักเรียน ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และองค์กรในชุมชน สถานศึกษามีการคัดกรองนักเรียน เพื่อการให้การช่วยเหลือเบื้องต้น และส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาเกินขีดความสามารถของโรงเรียน ซึ่งนักเรียนที่ได้รับการช่วยเหลือหรือส่งต่อได้รับการติดตามดูแลจากครู ซึ่งนักเรียนสามารถปรึกษาเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพได้ทุกครั้ง นักเรียนได้รับอาหารที่มีโภชนาการอาหารครบ 5 หมู่ และได้รับนมทุกวัน ทำให้นักเรียนมีน้ำหนัก และส่วนสูงอยู่ในเกณฑ์ดี มีการจำหน่ายอาหารที่มีประโยชน์ มีการสอนสุขศึกษา และการเลือกรับประทานอาหารที่มีคุณค่า ถูกหลักโภชนาการและความปลอดภัย มีการวางแผนงานสุขภาพอาหาร ส่งเสริมสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาสุขภาพนักเรียน มีการพัฒนาสุขภาพตามสุขบัญญัติแห่งชาติ มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสุขภาพนักเรียน บุคลากรในโรงเรียน และชุมชน ผู้บริหารใช้ทรัพยากรของโรงเรียนอย่างเท่าเทียมกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชาลีณี กิจรุ่งเรืองกุล (2554: 133) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารกับการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในสถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เขตการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 พบว่า โรงเรียนในโครงการส่งเสริมสุขภาพ ดำเนินงานโครงการ โดยแต่งตั้งคณะกรรมการโครงการจากผู้แทนครู ผู้แทนสาธารณสุข ผู้แทนนักเรียน ผู้แทน

ชุมชน และผู้แทนองค์กรท้องถิ่น เพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบาย ติดตามและประเมินโครงการ นโยบายที่ให้ความสำคัญมากคือการป้องกัน ยาเสพติด ป้องกันอุบัติเหตุ และปลอดภัยจากอบายมุข ชุมชนมีส่วนร่วมแก้ปัญหาสุขภาพในท้องถิ่น เช่น การขาดสารอาหาร สารเสพติด ในด้านสิ่งแวดล้อม เน้นความสะอาด ความร่มรื่นสวยงาม และความปลอดภัยของอาคารสถานที่ นักเรียนได้รับภูมิคุ้มกันโรคตามกำหนดเวลา มีการสอนสุขศึกษาตามแนวสุขบัญญัติแห่งชาติ ด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ดำเนินการเฝ้าระวังและส่งเสริมภาวะการเจ็บเรื้อรังเรื้อรัง โดยการแข่งขันน้ำหนัก วัดส่วนสูง นักเรียนมีการออกกำลังกายและกีฬา ด้านการให้คำปรึกษาโรงเรียนมีกิจกรรมแนะแนว และส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนตรวจสุขภาพประจำปี

2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับผลดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ผลการวิจัย โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า ปัจจัยการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กันในทางบวกทุกคู่กับผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 โดยมีประเด็นน่าสนใจนำมาอภิปรายผลดังนี้

ปัจจัยการบริหารที่มีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ในภาพรวมสูงที่สุด คือ ปัจจัยด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ ทั้งนี้เนื่องจากการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ จำเป็นต้องมีการร่วมกันกำหนดนโยบายการบริหารและการปฏิบัติไว้ให้ชัดเจน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิรันดร์ เรือนอินทร์ (2550: 162) พบว่าปัจจัยการบริหารด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมากที่สุด ซึ่งการดำเนินการจำเป็นต้องมีการร่วมมือกันกำหนดนโยบายการบริหารและการปฏิบัติไว้ให้ชัดเจน เช่นการกำหนดเป้าหมาย นโยบาย วิสัยทัศน์ ปรัชญา พันธกิจของโรงเรียนที่ต้องมีความชัดเจน เป็นไปได้ในทางปฏิบัติ การกำหนดกระบวนการสรรหาและการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าและมีประสิทธิภาพสูงสุด การบริหารที่ยึดหลักการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา การสร้างสรรค์และริเริ่มสิ่งใหม่ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปของการปฏิบัติงาน รวมถึงการกำหนดนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่มีความชัดเจน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมศิริ นนทสวัสดิ์ศรี และนิศาตร์ณ์ ให่โก (2555: 55) ที่กล่าวว่าหน้าที่ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์เรื่องสุขภาพและให้ความสำคัญด้านการส่งเสริมสุขภาพ จะเป็นแม่แบบให้บุคลากรของโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติงานตามนโยบายอย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากข้อค้นพบของการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อให้สามารถนำไปปรับปรุงพัฒนาเกี่ยวกับการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ดังนี้

1.1 ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติปัจจัยการบริหารอยู่ในระดับมากทุกปัจจัย โดยปัจจัยการบริหารด้านบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้บริหารองค์กรอื่น ควรเข้ารับการอบรม หรือประชุมเชิงปฏิบัติการในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ และต้องค้นคว้า หรือดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ เพื่อที่จะได้นำความรู้ที่ได้รับไปดำเนินการบริหารโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ

ปัจจัยการบริหารด้านสภาพแวดล้อมอยู่ในอันดับต่ำสุด ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้บริหารองค์กรอื่น ควรให้ความสำคัญและเพิ่มการปฏิบัติปัจจัยการบริหารด้านสภาพแวดล้อม โดยการขอความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรภาครัฐและภาคเอกชน ในการกำจัดแหล่งอับายมูข และยาเสพติด ให้หมดไปจากชุมชน อีกทั้งควรร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรภาครัฐและภาคเอกชน ให้การช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาครอบครัว โดยการให้คำปรึกษา คำแนะนำ แก่แก่นักเรียน ผู้ปกครองที่มีปัญหาครอบครัว เพื่อให้สภาพแวดล้อมภายนอกสถานศึกษาได้มีส่วนส่งเสริมการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ

ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้บริหารองค์กรอื่น ควรให้การสนับสนุนในด้านงบประมาณในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพให้เพียงพอ และควรจัดสรรวัสดุ ครุภัณฑ์ในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ให้สถานศึกษานำไปใช้เพื่อพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้ความสำคัญในการจัดหา งบประมาณ และวัสดุ ครุภัณฑ์ เพื่อนำมาใช้ในพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โดยการระดมทรัพยากร หรือการทำค่าของงบประมาณไปยังต้นสังกัด

และปัจจัยด้านนโยบายการบริหารและกาปฏิบัติผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้บริหารองค์กรอื่น ควรมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพอย่างชัดเจน เพื่อที่ผู้ปฏิบัติจะได้มีแนวทางในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน

1.2 ผลวิจัยพบว่า ผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษามีระดับขั้นการผ่านเกณฑ์ประเมินอยู่ระดับดีมาก โดยมีองค์ประกอบด้านโครงการร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชนเป็นอันดับต่ำสุดนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้บริหารองค์กรอื่น ควรให้ความสำคัญในการดำเนินโครงการร่วมระหว่างสถานศึกษาและชุมชน โดยควรมีการแจ้งให้ผู้ปกครองทราบ นโยบายหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองทราบ เมื่อมีการดำเนินโครงการส่งเสริมสุขภาพ ควรมีการนิเทศ ติดตามผลและนำผลที่ได้มาปรับปรุง พัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษาในด้านการส่งเสริมสุขภาพให้มากยิ่งขึ้น

1.3 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์ กับผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ข้อค้นพบครั้งนี้จึงเป็นเครื่องยืนยันได้ว่าปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์ กับผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพอย่างแท้จริง ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้บริหารองค์กรอื่น ควรใช้ปัจจัยการบริหารในทุกปัจจัยในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพให้มากยิ่งขึ้น

เพื่อให้ส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้บริหารองค์กรอื่น ควรหลอมรวมจิตใจของผู้ร่วมงานให้เกิดความตระหนักในการส่งเสริมสุขภาพในสถานศึกษาให้มากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารที่มีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ต่อไปอย่างต่อเนื่องเพราะ การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพต้องมีการพัฒนาและปรับเปลี่ยนไปตามสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง สิ่งแวดล้อมต่างๆ ซึ่งอาจจะได้ข้อค้นพบใหม่ที่เป็นปัจจุบัน เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารที่มีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา และสามารถนำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพในสถานศึกษาแต่ละแห่งด้วยว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา เพื่อจะได้ผลการวิจัยที่เจาะลึกเพื่อที่จะได้ความชัดเจนและนำไปใช้ประโยชน์ในสถานศึกษาได้จริง

2.3 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารในประเด็นอื่นๆ เนื่องจาก ปัจจัยการบริหารนั้นมีหลากหลาย สามารถมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่ ซึ่งอาจจะค้นพบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่นั้น ๆ

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กิตติธัช แสนภูวา. (2557). “ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติดของโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติดในเขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดกาญจนบุรี”. Veridian E-Journal SU 7, 3(กันยายน - ธันวาคม) : 78.

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ. (2551ก). การดำเนินการส่งเสริมสุขภาพในประเทศออสเตรเลียในระยะ 20 ปีได้เปลี่ยนแปลงแนวทางดำเนินงานจากวิธีการด้านพฤติกรรม และการเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตไปสู่วิธีการการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและสิ่งแวดล้อม (Structural and Environmental Change) ซึ่งวิธีการดำเนินการนี้เป็นการประยุกต์แนวคิดที่ได้จาก Ottawa Charter for Health Promotion (WHO,1986). กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ. (2551ข). การเปลี่ยนแปลงอย่างมากมายทางด้านวิถีการดำเนินชีวิต (Lifestyles) ของประชาชนโดยเฉพาะในยุโรปและอเมริกาเหนือ. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

กรมอนามัย. (2556). คู่มือดำเนินการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ สำหรับโรงเรียน (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

_____. (2557). คู่มือการดำเนินงาน ประจำปี 2558 ของกรมอนามัย. เข้าถึงเมื่อ 3 กันยายน 2558, เข้าได้ถึงจาก http://203.157.71.139/group_sr/allfile/1418721224.pdf

- จินตนา สระทองขาว. (2554). ปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับ
คณะวิชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ฉัตรทิวัฒน์ ฝ่ายหมื่นไวย. (2556). ปัจจัยบริหารที่มีผลต่อการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของครู
อนามัยโรงเรียนในจังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชาลินี กิจรุ่งเรืองกุล. (2554). ทักษะการบริหารของผู้บริหารกับการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพใน
สถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เขตการศึกษาท้องถิ่นที่ 1.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชวนชม ชินะตั้งกูร. (2548). ปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา.
นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชนพรรณ ทรัพย์ธนาตล. (2554). “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนบทเรียนออนไลน์ของ
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา”. Veridian E-Journal SU 4, 1(พฤษภาคม-สิงหาคม) : 663.
- ธนิต เดือนแจ้งรัมย์. (2551). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา,
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ธวิน อินฟูล่า. (2553). การดำเนินงานเพื่อมุ่งสู่การเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาว
ไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ตำบลแม่ต๋าน อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก.
วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. 2552. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ:
บิสซิเนส อาร์แอนด์ดี.
- นิรันดร์ เรือนอินทร์. (2550). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาชั้น
พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- บวร งามศรีวิอุดม.(2549).โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ พัฒนารูปแบบได้อย่างไร.ราชบุรี:ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพเขต 1.
บุญชม ศรีสะอาด, สมนึก ภัททิยธนี, อรุณฯ ศรีสะอาด, สมบัติ ท้ายเรือคำ, ประวิต เอราวรรณ์,
ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, และคนอื่นๆ. (2553). พื้นฐานการวิจัยทางการศึกษา. กทม: สอวทศ:
ประสานการพิมพ์.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2548). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มานะ พงนะแก้ว. (2549). ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสุรินทร์ เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

- ฤทัยรัตน์ แสนศิลา. (2558). “ปัจจัยการบริหารจัดการการศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองอาเซียนของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร”. Veridian E-Journal SU 8, 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม) : 248.
- สัลมาน สะบูดิง. (2551). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สมศิริ นนทสวัสดิ์ศรี และนิศารัตน์ ใหโโก. (2555). บทควมวิจัย รูปแบบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ระดับทองของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร: กรณีศึกษา โรงเรียนสุวรรณคีรี. วารสารเกื้อการุณย์ เล่มที่ 19 ประจำเดือนมกราคม - มิถุนายน 2555. คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1. (2556). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2556. นครปฐม: ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2547). ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ. กรุงเทพฯ ฯ เอส แอนด์ จีกราฟฟิค.
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครปฐม. (2556). รายงานการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556. นครปฐม: ผู้แต่ง.
- สุคนธ์ เจียสกุล และ นพรัตน์ แก่นนาคำ. (2550). โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ก้าวใหม่ของงานอนามัยโรงเรียน. วารสารการส่งเสริมสุขภาพ และอนามัยสิ่งแวดล้อม. ปีที่ 22 ฉบับที่ 1. กรุงเทพฯ: บริษัท ไชเบอร์เพรส จำกัด.
- สุชาย จินะเสนา. (2548). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากูเกิด. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏกูเกิด.
- สุนีย์ ทองห่อ. (2548). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

ภาษาต่างประเทศ

- Else, H. (2006). Encouraging participation in a community health programme. Southampton : University of Southampton (United Kingdom).
- Likert, Rensis. (1969). New pattern of management. Englewood Cliffs, NJ : Prentice – Hall..
- Steers, Richard M. (1977). Organizational effectiveness: A behavioral view. Santa Monica, CA : Good Year.
- Yamane, Taro. 1970. Statistic: An Introductory Analysis. Tokyo: Harper International Edition.